

**Ăn với uống, đừng kén chọn
Ăn vừa no, nhiều quá mệt.**

**Tuổi còn nhỏ, chớ rượu bia
Uống say rồi, xấu nọ kia.**

**Đi thong thả, đứng thẳng ngay
Lúc vái chào, thành tâm kính.**

**Không đập ngạch, không dựa nghiêng
Không ngồi duỗi, không rung đùi.**

**Vén nhẹ màn, không gây tiếng
Chỗ quanh góc, tránh đừng va.**

**Bưng vật rộng, giống vật đầy
Vào phòng trống, giống có người.**

**Đừng làm gấp, gấp dễ sai
Không ngại khó, chớ qua loa.**

**Chỗ tranh cãi, chớ lân la
Chuyện tà mị, chớ hỏi qua.**

**Sắp vào nhà, hỏi có ai
Bước vào phòng, phải lên tiếng.**

**Nếu người hỏi, thì xưng tên
Không nói “Tôi”, vậy chẳng rõ.**

**Dùng đồ người, phải hỏi trước
Nếu không hỏi, giống trộm thoi.**

**Mượn đồ dùng, hoàn đúng hẹn
Sau mượn nữa, rất dễ dàng.**

SÓNG UY TÍN

**Khi nói chuyện, tín làm đầu
Lừa và dối, chẳng nên đâu.**

**Nói nhiều lời, không bằng ít
Nói thật thà, không nịnh hót.**

**Lời xảo trá, tiếng tục thô
Thói côn đồ, đều phải bỏ.**

**Biết chưa rõ, chớ vội nêu
Hiểu chưa tường, đừng vội nói.**

**Việc không đúng, chớ nhận bừa
Nếu nhận rồi, liền khó xử.**

**Lúc nói chuyện, chậm rõ ràng
Không hấp tấp, tránh mơ hồ.**

**Người nói đúng, kẻ nói sai
Chớ thày lay, vào can dự.**

**Thấy người tốt, học theo ngay
Dù kém xa, dần theo kịp.**

**Thấy người xấu, nhìn lại mình
Có liền sửa, không thì tránh.**

**Đức với tài, làm và học
Không bằng người, tự cố lên.**

**Việc áo quần, cùng ăn uống
Có thua người, cũng không buồn.**

**Chê vội giận, khen liền vui
Bạn xấu tìm, bạn tốt lui.**

**Nghe khen sợ, chê lại mừng
Nhiều bạn tốt, đến chơi chung.**

**Vô ý phạm, gọi là sai
Cố tình làm, thành ra ác.**

**Sai chịu sửa, dần liền hết
Cố giấu che, càng thêm nặng.**

THƯƠNG MỌI NGƯỜI

**Hễ là người, đều thương yêu
Chung bầu trời, cùng quả đất.**

**Đức hạnh cao, danh tự cao
Người ta trọng, không do tướng.**

**Người tài cao, danh vọng lớn
Mọi người phục, chẳng vì khoác.**

**Giúp được người, đừng ích kỷ
Người khác giỏi, chớ tị hiềm.**

**Giàu không nịnh, nghèo chớ chê
Cũ đừng chán, mới không mê.**

**Người đang bận, chớ quấy rầy
Người không an, đừng phiền nhiễu.**

**Khuyết điểm người, đừng xoi mói
Chuyện riêng tư, tuyệt không nói.**

**Khen làm lành, là điều tốt
Người ta biết, cố gắng thêm.**

**Nói xấu người, là việc xấu
Người ta ghét, họa tránh đâu.**

**Cùng khuyên thiện, rèn đạo đức
Lỗi không khuyên, đôi bên thiệt.**

**Nhận và cho, phân biệt rõ
Thà cho nhiều, nhận ít thôi.**

**Nhờ vả người, tự hỏi trước
Mình không muốn, chớ buộc người.**

**Ơn phải báo, oán nên quên
Oán cho qua, ơn nhớ mãi.**

Với người làm, phải đoan nghiêm
Tuy đoan nghiêm, nhưng hiền hòa.

Cậy quyền thế, tâm không phục
Dùng đạo lý, họ phục ngay.

KẾT BẠN TỐT

Đều là người, có tốt xấu
Phàm phu nhiều, người hiền hiếm.

Người nhân đức, mọi người kính
Nói chân thật, không xu nịnh.

Được thân cận, lợi vô cùng
Đức tốt tăng, lỗi giảm dần.

Không chịu gàn, nhiều điều hại
Tiểu nhân đến, trăm sự bại.

HỌC TẬP THÊM

**Không thực hành, chỉ lý thuyết
Thành nói suông, sao nên người?**

**Chỉ thực hành, không lý thuyết
Theo ý riêng, sai nào biết.**

**Khi đọc sách, phải tập trung
Tâm mắt miệng, chớ buông lung.**

**Đọc sách nào, đọc cho xong
Đừng để lòng, tìm sách khác.**

**Thời gian dài, lại cố gắng
Trình độ có, khó cũng thông.**

**Có vấn đề, liền ghi xuống
Gặp người hỏi, hiểu thông luôn.**

**Phòng phải yên, tường giữ sạch
Bàn ghế gọn, bút mực ngay.**

**Thở mực nghiêng, tâm không chánh
Chữ viết lệch, tâm chẳng yên.**

**Xếp sách vở, để đúng nơi
Đọc xong rồi, xếp chỗ cũ.**

**Có việc gấp, cất cẩn thận
Sách hư rách, dán sửa ngay.**

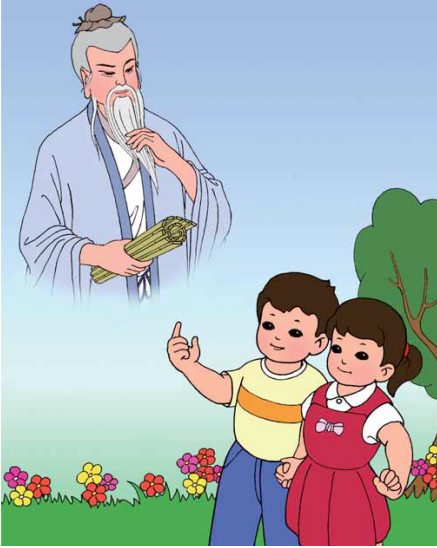
**Sách nhắm nhí, chẳng nên xem
Hại thông minh, hư tâm chí.**

**Đừng nóng vội, chớ thôi lui
Thánh hiền nhân, dần sẽ đạt.**

PHẦN 2

GIẢI THÍCH

Phản Tự

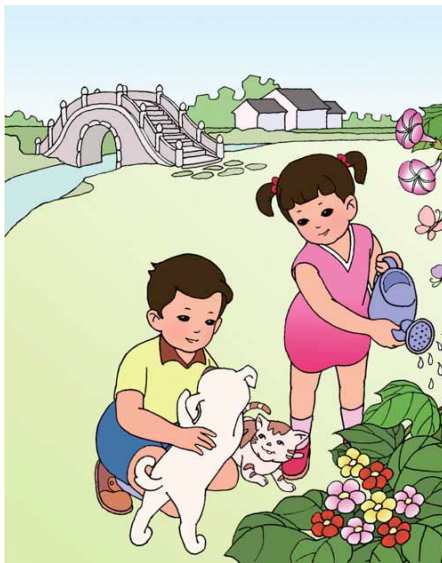
Đạo làm con, thánh nhân dạy

Quyển sách “Đạo làm con” này được dựa theo những lời dạy của Đức Khổng Tử mà soạn thành những quy tắc trong cuộc sống.

Trước hiếu thuận, sau cẩn tín

Trước hết là trong cuộc sống hàng ngày thì phải hiếu thuận với cha mẹ, thương yêu anh chị em trong nhà. Sau đó là tất cả mọi hành vi, ăn nói trong cuộc sống thì đều phải chú ý cẩn thận, phải có uy tín.

Thương mọi người, kết bạn tốt

Khi tiếp xúc với mọi người thì phải bình đẳng thương yêu, lại còn phải luôn làm bạn với người có đạo đức tốt để học tập.

Lại nỗ lực, học tập thêm.

Những điều này đều là những việc quan trọng nhất trong cuộc sống mà chúng ta phải làm cho được. Sau khi đã làm được rồi, nếu còn có thêm thời gian và sức lực thì nên nỗ lực học tập thêm những kiến thức nghề nghiệp có ích khác.

Chương 1: Con hiếu thảo

Cha mẹ gọi, trả lời ngay
Cha mẹ sai, không biếng trễ.

Cha mẹ gọi thì phải lập tức trả lời, không được chần chờ hồi lâu [mới trả lời]. Cha mẹ bảo làm việc gì thì phải đi làm liền, không được chần chừ hoặc làm biếng mà từ chối làm.

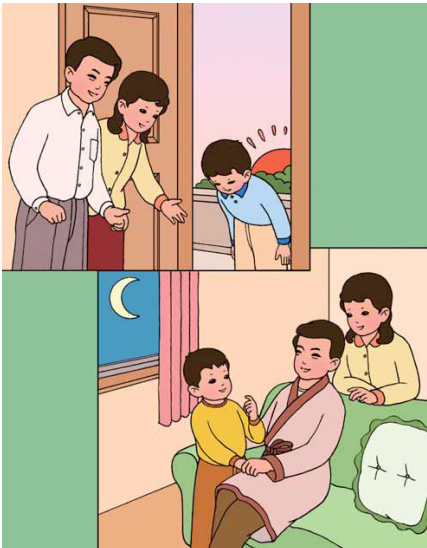
Cha mẹ dạy, nghe theo làm
Cha mẹ trách, vui nhận lỗi.

Cha mẹ dạy bảo chúng ta điều hay lẽ phải ở đời là vì muốn tốt cho chúng ta, nên phải cung kính nghe lời. Khi làm sai việc gì mà bị cha mẹ quở trách, chỉ bảo thì phải nên nghe theo chớ không được cãi bướng làm cho cha mẹ nổi giận hoặc đau lòng.

**Đông ủ ấm,
hạ quạt mát**

Phụng dưỡng cha mẹ thì phải hết lòng chăm sóc. Trong truyện Nhị Thập Tứ Hiếu có cậu bé 9 tuổi Hoàng Hương vì để cho cha ngủ ngon giấc mà vào mùa đông lạnh thì ủ ấm mền gối cho cha, mùa hè nóng thì quạt mát giường chiếu trước khi cha ngủ, thật đáng để chúng ta học tập.

**Sáng thăm hỏi,
tối báo an.**

Mỗi buổi sáng sau khi thức dậy thì phải đến chào cha mẹ trước và hỏi han sức khỏe cha mẹ. Chiều tối sau khi về đến nhà thì phải đem việc làm trong ngày nói cho cha mẹ hay, báo cho cha mẹ biết mọi việc đều bình an để cho cha mẹ an lòng.

Đi phải thưa, về phải trình

Khi ra khỏi nhà, phải báo cha mẹ biết là đi đâu, khi về nhà thì cũng phải đích thân báo cha mẹ là đã về nhà để cha mẹ biết mà an tâm.

Sống, làm việc, theo nguyên tắc.

Trong cuộc sống sinh hoạt thường ngày phải phù hợp với lễ thường, làm việc ngủ nghỉ phải có nguyên tắc, không được tự tiện thay đổi để tránh làm cha mẹ nghi ngại âu lo.

**Việc dù nhỏ, chớ tự làm
Tự tiện làm, lỗi đạo con.**

Có những việc tuy nhỏ nhưng cũng không được tự tiện làm mà không báo cho cha mẹ biết. Nếu do việc tự ý làm mà gây ra sai sót để cho cha mẹ lo lắng thì lại là hành vi bất hiếu, không đúng với bổn phận làm con.

**Vật dù nhỏ, không tự lấy
Nếu tự lấy, cha mẹ buồn.**

Đồ đạc người khác dù nhỏ cũng không được lấy cất giấu làm của riêng mình. Nếu lấy cất giấu làm của riêng thì thật là mất phẩm cách đạo đức, cha mẹ biết được sẽ rất đau lòng.